

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 3 lutego 2026 r.

Pozycja 10

POSTANOWIENIE

z dnia 9 września 2025 r.

Sygn. akt Ts 212/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.B. o zbadanie zgodności:

art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, ze zm.) w zakresie, w jakim „przepis ten przewiduje ustawowe ograniczenie obowiązku ustalenia prawa do świadczenia – renty kolejowej rodzinnej i jego wypłaty do okresu nie wcześniej, niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu w sprawie przyznania tego świadczenia w wypadku, w którym nieterminowe przyznanie świadczenia było skutkiem błędu organu rentowego”, z art. 67 ust. 1 oraz art. 2, art. 32 i art. 33 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 września 2022 r. (data nadania) J.B. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia, sformułowanym na tle następującego stanu faktycznego:

Decyzją z 14 października 2019 r. (znak: [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. przyznał skarżącemu rentę rodzinną kolejową od 1 czerwca 2017 r., tj. od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek.

Skarżący odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę przez podwyższenie podstawy wymiaru renty o 8%, podwyższenie renty o kwotę 10% podstawy jej wymiaru i przeliczenie renty od daty jej przyznania.

Organ rentowy domagał się oddalenia żądań skarżącego.

Wyrokiem z 2 lipca 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powyższe orzeczenie, równocześnie zasądzając na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Skarżący wywiódł apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w P. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych 23 marca 2022 r. (sygn. akt [...]) po rozpoznaniu apelacji skarżącego: zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzając go decyzję w ten sposób, że rentę rodzinną kolejową przyznał skarżącemu poczynając od 1 czerwca 2014 r. i oddalił odwołanie skarżącego w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 i zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na rzecz skarżącego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; oddalił apelację w pozostałym zakresie oraz zasądził od pozwanego na rzecz skarżącego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w P. został doręczony skarżącemu 28 czerwca 2022 r. Skarżący wniósł skargę kasacyjną od niekorzystnych dla niego rozstrzygnięć.

Wyrokiem z 24 lipca 2024 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił skargę kasacyjną skarżącego.

Zdaniem skarżącego norma wywodzona z art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, ze zm.; dalej: ustawa emerytalna) narusza konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego opisane w art. 67 Konstytucji w ten sposób, że ogranicza możliwość ubiegania się przez skarżącego o przyznanie określonego świadczenia, tj. renty kolejowej rodzinnej, za okres wcześniejszy niż 3 lata poprzedzające bezpośrednio miesiąc złożenia wniosku, bez względu na to, jak długo trwał stan nieprzyznania świadczenia wywołany błędem organu rentowego. W ten sam sposób skarżący uzasadnił zarzut niezgodności zaskarżonego przepisu z wywodzonymi z art. 2 Konstytucji: zasadą ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, prawem do ochrony praw słusznie nabytych w połączeniu z zasadą niedziałania prawa wstecz i zasadą sprawiedliwości społecznej. Zarzut niezgodności art. 133 ustawy emerytalnej z art. 32 Konstytucji został przez skarżącego uzasadniony tym, że, jego zdaniem, ustawodawca dopuszcza ponoszenie przez skarżącego negatywnych konsekwencji błędu organu rentowego. Na etapie usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej skarżący uzasadnił również zarzut niezgodności zaskarżonego przepisu z art. 33 Konstytucji argumentując, że dopuszczenie przez ustawodawcę obciążenia skarżącego negatywnymi konsekwencjami błędu organu rentowego narusza nie tylko zasadę równości wobec prawa, ale i zasadę niedyskryminacji ze względu na płeć, stanowiącą równocześnie konkretyzację zasady równości opisanej w art. 32 Konstytucji.

2. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 10 listopada 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 29 listopada 2022 r.) na podstawie art. 130 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, ze zm.) skarżący został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem załączników dołączonych do skargi konstytucyjnej (z wyjątkiem pełnomocnictwa).

Pismem z dnia 2 grudnia 2022 r. (data nadania) skarżący usunął wskazany brak.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 24 kwietnia 2025 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 12 maja 2025 r.) na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) skarżący został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez uzasadnienie zarzutu niezgodności art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej z art. 33 Konstytucji.

W piśmie skarżącego z 16 maja 2025 r. (data nadania) powyższy brak został usunięty.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. W niniejszej sprawie przedmiotem zaskarżenia uczyniono art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, ze zm.).

3. Skarga została sporządzona przez adwokata, który przedstawił stosowne pełnomocnictwo szczególne (art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p.TK) do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem i który ponadto:

- określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK),
- wskazał, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK),
- przedstawił uzasadnienie sformułowanych zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK),
- przedstawił stan faktyczny (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK),
- udokumentował datę doręczenia ostatecznego orzeczenia (art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK).

3.1. W sprawie został też dochowany termin, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, albowiem odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w P. z 23 marca 2022 r. (sygn. akt [...]) został doręczony skarżącemu 28 czerwca 2022 r., zaś skarga została wniesiona do Trybunału 20 września 2022 r. (data nadania).

3.2. Skarżący poinformował ponadto, że od ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego. Konieczność jej rozpatrzenia stanowiła podstawę wydania postanowienia Trybunału z 14 marca 2023 r. o zawieszeniu postępowania, które zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 4 kwietnia 2023 r. Po oddaleniu skargi kasacyjnej postępowanie zostało podjęte postanowieniem Trybunału z 5 listopada 2024 r., doręczonym skarżącemu 18 listopada 2024 r. Odpis tego postanowienia nie został odebrany przez pełnomocnika skarżącego.

4. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, a sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK i wymagają rozważenia merytorycznego.

W tym stanie rzeczy – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.